

Fastelavnssøndag 2026

Magtmennesker er også afmagtsmennesker

Mennesker har alle dage været fascineret af magt. Mange af os danskere vil nok påstå, at vi ikke hylder magtmennesker, for vi har en grundlæggende forståelse af, at borgerne i dette land er lige. Her i landet figurerer Janteloven på niveau med grundloven.

Alligevel er der næppe nogen af os, som kan sige sig fri for at have været med til at hylde et magtmenneske. Det kan være politikeren, som vi sympatiserer med, og som har klaret sig godt til et valg. Det kan være chefen i et succesfuldt firma, som vi klapper ad, når hun stolt fortæller om en stor ordre eller en opgave, der er blevet løst med bravur.

For hvem vil ikke gerne være en del af en succes? Hvem vil ikke gerne have følelsen af at være på det rigtige hold? Derfor vælger vi ofte at tage plads i jubelkoret sammen med de mange andre tilhængere.

Men der er fare på færde, når mange mennesker tiljubler et magt menneske. Fascinationen af vedkommende og glæden ved at fornemme, at man er på det rigtige hold, gør, at der skabes flokmentalitet, og det er med risiko for, at ens dømmekraft svækkes. I magtmennesket ser man det, som man gerne vil se. Man hører det, som man gerne vil høre. Man tænker måske ikke konsekvenserne af det, der er blevet sagt, helt igennem. Man lukker måske øjnene for virkeligheden. For sandheden.

Det er da også derfor, at Søren Kierkegaard var stærkt kritisk over for mængden; forstået som en forsamling af mange mennesker. ”Mængden er usandheden”, sagde han.

Der er noget usundt over at tiljuble et magtmenneske, for de færreste mennesker, om nogen, kan tåle for meget positiv opmærksomhed. Man kommer nemt til at føle sig ophøjet. Man er hævet over masserne. Man får let en opfattelse af, at man er et menneske, som er vigtigere end andre mennesker, og at man derfor kan tillade sig at handle på en særlig måde. At man ikke behøver at følge de samme regler som alle andre skal følge.

Det bliver derfor nemt selvforstærkende, når vi tager plads i jubelkoret. Vi er med til at gøre den magtfulde mere magtfuld, fordi vi legitimerer magten, og opildner til den. Vi er med til at gøre magtmennesket til det, det er – eller rettere bliver – når de engang bliver magtfulde nok.

Se bare på vores samtid. Kast et blik på historien, og I vil se højre arme strakt frem; I vil se balloner i rød, blå og hvid, og I vil se parader med soldater og militært isenkram. I vil se dekadent livsstil på en caribisk ø.

Når det er sagt, så tror jeg, at alle mennesker rummer kimen til at føle sig som et magtmenneske hævet over masserne.

Jesus blev også betragtet som et magtmenneske. Født, som han var, til at blive konge over Jakobs hus, dvs. Israel. Forkyndt som frelseren.

Og de hungrede efter en ny konge, efter en frelser, for Romermagten havde sat sig tungt på magten i det meste af Europa og i dele af Mellemøsten. Romerne krævede af jøderne, at de skulle tilbede de romerske guder, og de gjorde i det hele taget livet surt for jøderne, så de vanskeligt kunne udleve deres jødiske skikke.

Man forstår derfor godt de af jøderne, som troede, at Jesus skulle blive den, som skulle frelse dem fra romermagten. Man ville nok også selv have taget plads i jubelkoret og hyldet ham som en konge af denne verden, da han red ind i Jerusalem palmesøndag.

Alle, disciplene og skarerne, tilbad Jesus som et andet magtmenneske.

Men de lyttede ikke, når han fortalte dem, at de tog fejl. De hørte det, de ville høre. De lukkede ørerne for hans ord om, at hans rige ikke er af denne verden. De lukkede ørerne, når han forudsagde, at han skulle overgives til hedningerne; at de skulle håne ham, mishandle ham, slå ham ihjel. Selv disciplen Peter afviste på det kraftigste, at det ikke måtte gå Jesus sådan.

De hørte ikke og forstod ikke, når han sagde, at han skulle opstå på den tredje dag. De insisterede på at stille ham op på et podie, hvor de kunne hylde ham som konge af denne verden.

”Mængden er usandheden”, som Kierkegaard sagde, og han sagde også, at sandheden og livet må findes gennem den enkelte person og dennes personlige forhold til Gud.

Sandheden om Jesus så den blinde mand i sit personlige møde med Jesus. Det skete den dag, hvor Jesus på sin vandring til Jerusalem nærmede sig Jeriko, og her sad den blinde i al sin afmagt, og da Jesus nærmede sig, råbte han: ”Davids søn, forbarm dig over mig.”

Egentlig er det et underligt udsagn. Forestil jer, at man kommer gående, og så er der en tilfældig person, der anråber en, og siger, forbarm dig over mig!

For når man forbarmer sig over et andet menneske, så betyder det jo, at man viser nåde; at man tilgiver vedkommende. Men man er jo nødt til at kende vedkommende for at det kan give mening at bede vedkommende om at forbarme sig. Og man er nødt til at vedkende sig en skyld for at det giver mening at bede om, at en anden skal forbarme sig over en.

Det, som den blinde mand har set, er, hvad det er for en magt, Jesus kommer med. Det er ikke verdslig magt. Jesus kommer ikke med våben, soldater eller rigdom. Den blinde mand har set og forstået, at Jesus kommer som ham, der har magt til at tilgive synder. I den anerkendelse ligger, at den blinde mand ser sig som det lille, afmægtige og ydmyge menneske, der trænger til Guds nåde. Han forstår, at han ikke kan frelse sig selv.

Og syndig var han, den stakkels blinde mand. For ganske vist havde han ikke syndet personligt mod Jesus, men han havde forstået Jesu ord om, at alt hvad I har gjort mod disse af mine mindste brødre, det har I gjort mod mig. At synde mod sin næste/at undlade at udvise næstekærlighed er at synde mod Jesus.

Og hvem kan sige sig fri for at have behandlet et medmenneske dårligt. At have svigtet et andet menneske. Det er der ingen af os, der kan. Heller ikke den blinde mand. Vi er alle små,

afmægtige og ydmyge mennesker. Og derfor bør vi alle møde Jesus med ordene ”forbarm dig over mig.”

Det gælder også de magtmennesker, som regerer verden, og som skubber Jesus og kristentroen foran sig som argument for, at de er de rette til at sidde på magten og gøre, hvad de nu engang gør.

Når de skubber Jesus og kristentroen foran sig, gør de sig større, end de er. De forstår ikke, at de skal se Jesus i deres afmagt og i ydmyghed. De overser, at de ligesom den blinde mand er et lille, afmægtigt og ydmygt menneske, der trænger til Guds nåde. De forbryder sig mod Jesus og kristendommen, når de trækker Jesus med op på podiet for der at lade sig hylde af mængden.

De forstår ikke, at da Jesus sagde: *Mig er givet al magt i himlen og på jorden*, da talte han om kærlighedens magt.

Det var med kærligheden som drivkraft, at Jesus virkede i sit jordiske liv. Det var med kærligheden som drivkraft, når han mødte mennesker i deres afmagt og nød. Det var kærligheden, som var drivkraften på korset.

Den åndelige vej til Jerusalem begynder med den afgørende erkendelse, at vi alle er afmagtsmennesker. At der er noget i vores tilværelse, som vi ikke kan selv. Derfor har vi brug for at bede Herren forbarme sig over os med hans kærlighed som drivkraft.

Som vi skal synge i den næste salme:

- Det er vor trøst i liv og død,
han rørtes af en tiggers nød,
og alt vor håb er gemt deri,
han kunne ikke gå forbi.

Amen

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.

Kirkebøn

Davids søn, forbarm dig over os, når vi lader os beruse af magten, hvad enten det er os selv, der har magten, eller vi tiljubler den, der har magten.

Forbarm dig over os, når vi bliver blinde for sandheden, fordi vi bliver grebet af flokmentalitet og glemmer at lytte til det, der bliver sagt.

Forbarm dig over os, når vi svigter vores næste, fordi vi er os selv nærmest.

Forbarm dig over os, når vi farer vild på livets vej.

Forbarm dig over verdens ledere, ministre og magtmennesker her i landet.

Forbarm dig over Kong Frederik og hele hans hus.

Giv dem og os alle fred og velsignelse og efter et kristeligt liv den evige salighed.